

**Доверенность
на авто теперь
можно оформить
на ЕПИГУ**

5-стр.

**Innovatsion
batareya
elektromobilni
arzon qiladi**

6-бет.

**Agar har kuni
Coca cola
ichsangiz nima
bo'ladi?**

8-бет.

ict.xabar.uz

Gazeta 1992-yil martdan chiqsa boshlagan

Xabar

ERUR SEN SHOH, AGAR OGOSSEN SEN,
AGAR OGOSSEN SEN, SHOSEN SEN.

**37 (1563)-son
16-sentabr
2022**

@xabaruzofficial
facebook.com/xabar.uz/
@xabaruzofficial

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSİYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI NASHRI

www.xabar.uz

Yarim milliard dollardan ortiq investitsiya shartnomalari imzolandi

So'nggi yillarda raqamli texnologiyalar jamiyat hayotining barcha jahbalarini qamrab olmoqda. Taraqqiyotning muhim omili sifatida qara layotgan telekommunikatsiya sohasi mamlakatimizda jadal sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Bunday ishlar, aholi va tashkilotlarni yuqori tezlikdagi internet tarmog'i va sifatlari aloqa xizmatlari bilan ta'minlaydi.

Shanxay Hamkorlik Tashkilotining Samarqand sammiti doirasida va Xitoy Xalq Respublikasi Raisi Si Szin'pinning mamlakatimizga davlat tashrifi arafasida "O'zbektelekom" AK mamlakatimizdagi infratuzilmani modernizatsiyalash va hamkorlik shartnomalarini yanada kengaytirish bo'yicha bir qator ishlarni amalgalash oshirmoqda.

► 2

"Elektron tijorat to'g'risida"gi qonun senatorlar tomonidan ma'qullandi

Oliy Majlis Senatining o'ttiz ikkinchi yalpi majlisida senatorlar Elektron tijorat to'g'risida gi O'zbekiston Respublikasi Qonunini ko'rib chiqdilar.

Ta'kidlanganidek, mamlakatimizda so'nggi 5 yilda elektron tijorat sohasida yalpi ishlab chiqarish hajmi 48 barobarga oshib, 1,1 trln. so'mni tashkil qilmoqda. Lekin, "Elektron tijorat to'g'risida"gi 2015 yilda qabul qilingan amaldagi Qonun ishlab chiqilgan davrda bu imkoniyatlar yetarli darajada rivojlanmagan edi.

► 3

ShHTning Samarqand sammitiga bag'ishlangan pochta markasi muomalaga kiritildi

Shanxay Hamkorlik Tashkiloti (ShHT)ga a'zo davlatlar rahbarlarining Samarqandda bo'lib o'tadigan majlisi munosabati bilan pochta markasi muomalaga kiritildi.

gadimni Samarqand shahrining ramziy markazi hisoblanishni Registon maydoni joylashgan.

Joriy yilning 14 sentabr kuni Samarqand shahridagi "Buyuk Humo" mehmonxonasining majlislar zalida ShHTning Samarqand sammitiga bag'ishlangan pochta markasini maxsus xotira shtempli bilan tanitan so'ndirish marosimi bo'lib o'tdi.

Marosimni O'zbekiston Respublikasi axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlanish vaziri Sherzod Shermatov kirish so'zi bilan ochdi.

AKT vaziri barcha yig'ilish qatnashchilarini ushbu marosimda ishtirokidan mammun ekanligini hamda bugungi kunda so'ndirishi amalga oshirilayotgan pochta markasi Samarqand shahrida bo'lib o'tayotgan tarixiy voqeя sharafiga bag'ishlanganini, uni pochta xizmatida ishlatish, esdalik sifatida hamda markalar kolleksiyasini tayyorlashda foydalanish mumkinligi haqida so'z yuritdi.

Shuningdek, marosimda Rossiya Federatsiyasi Prezidentining ShHT ishlari bo'yicha maxsus vakili Baxtiyor Hakimov, ShHT milliy koordinatori Yod-jana Patel (Hindiston), ShHT milliy koordinatori (Xitoy Xalq Respublikasi) Chjen Xaychou va boshalar qatnashishdi.

Abdug'afur HOTAMOV,
"Xabar"ning Samarqand viloyatidagi muxbir

DUNYONING ENG QIMMAT KOMPANIYALARI (2022)

1. Apple – \$2 650 mld.
2. Aramco – \$2 300
3. Microsoft – \$2 090
4. Alphabet – \$1 540
5. Amazon – \$1 420
6. Tesla – \$910,0
7. Berkshire Hathaway – \$643,8
8. United Healthcare – \$501,9
9. Meta – \$457,5
10. Visa – \$455,6

Marta: Bloomberg

Ushbu pochta markasi O'zbekiston Respublikasi axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlanish vazirligi tashabbusiga ko'ra "O'zbekiston pochtasi" AJ-tomonidan tayyorlandi.

Pochta markasida ShHTga a'zo bo'lgan Hindiston, Qozog'iston, Xitoy, Rossiya, Pokiston, Qirg'iziston, Tojikiston va O'zbekiston davlatlari bayroqlari, Shanxay hamkorlik tashkilotining Samarqanddagi sammitiga bag'ishlangan logotipi hamda Samarqand shahrining gerbi tasvirlangan.

Pochta markasining orqa fonida O'zbekistonning Sharq durdonalari sifatida tan olingen

Jumadan
Jumagacha

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 8 sentabr kuni Parlamentlararo ittifoq delegatsiyasi - ushu nufulzi tuzilma raisi Duarte Pacheco va bosh kotibi Martin Chungongni qabul qildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 13 sentabr kuni Samarqandga keldi. Davlatish rahbari dastlab Imom Buxoriy maqbarasini ziyorat qildi. Qur'on tilovat etilib, duo o'qildi. Shavkat Mirziyoyev Birinchini Prezidentimiz Islom Karimov qabrini ham ziyorat qildi. 15-16 sentabr kunlari O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev raisligida Samarqand shahrida Shanxay hamkorlik tashkiloti Davlat rahbarlari tengashining 22-majlisini bo'lib o'tadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 14 sentabr kuni ShHTning Samarqand sammitida ishtiroy etish uchun mamlakatimizga kelgan BMT Bosh kotibining siyosiy masalalar va tinchlikni barpo etish bo'yicha o'tinbosari Rozmari DiKarloni qabul qildi.

Shanxay hamkorlik tashkilotining sammitida ishtiroy etish uchun 14-15 sentabr kunlari Mo'g'uliston Prezidenti Uxnaagiyn Xurelsux, Eron Islom Respublikasi Prezidenti Ibrohim Raisiy, Xitoy Xalq Respublikasi Raisi Si Szin'pin, Tojikiston Respublikasi Prezidenti Emomali Rahmon, Turkmaniston Respublikasi Prezidenti Serdar Berdimuhamedov, Rossiya Federatsiyasi Prezidenti Vladimir Putin, Pokiston Islom Respublikasi Bosh vaziri Shahboz Sharif, Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti Ilhom Aliev, Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenko, Qozog'iston Prezidenti Qosim-Jomart Toqayev va Turkiya Respublikasi Prezidenti, Rejep Tayyip Erdogan rafiqasi Emine Erdogan bilan Samarqand shahriga kelishdi.

Samarqanda Xitoy, Qirg'iziston va O'zbekistonning tegishli idoralar o'rtaida "O'zbekiston - Qirg'iziston - Xitoy" temir yo'li qurilishi loyihasi bo'yicha hamkorlik to'g'risida bitim imzolandi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Xitoy Xalq Respublikasi Raisi Si Szin'pinning samarxon muzokalaralaridan so'ng ikki tomonloma hujjalarning salmoqlari to'plami qabul qilindi. Xususan, Davlat rahbarlari Qo'shma bayonot imzoladilar. Oliy darajadagi tashrif doirasida 15ta hujjat imzolandi. Savdo-iqtisodiy va investitsiyaviy hamkorlikka doir umumiy qiyamti 15 milliard dollarlik kelishuvlarga erishildi va bitimlar imzolandi. Xitoy Xalq Respublikasi Raisi "Oliy Darajali Do'stlik" ordeni bilan taqdirlandi.

Yarim milliard dollardan ortiq investitsiya shartnomalari imzolandi

Xususan, O'zbekiston va Xitoy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasida o'zaro manfaatlil hamkorlikni yo'liga qo'yish maqsadida "Huawei International PTE, LTD" hamda "ZTE Corporation" kompaniyalari respublikamizda telekommunikatsiya infratuzilmasini yanada rivojlantirish bo'yicha umumiy qiyamti 506,8 mln. AQSh dollaridan ortiq 4ta investitsiya loyihani amalga oshirish bo'yicha kelishuvga erishildi.

Joriy yilning 14 sentabr kuni Samarqand shahrida "O'zbektelekom" AK hamda "Huawei International PTE, LTD" va "ZTE Corporation" kompaniyalari o'rtaida jami 8ta shartnomani imzolash marosimi bo'lib o'tdi. Unda O'zbekiston Respublikasi axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vaziri Sherzod Shermatov va boshqa hamkor kompaniyalar mutasaddilari ishtirok etdi.

Mazkur loyihalar ikki bosqichda amalga oshiriladi. Natijada:

- aholining telekommunikatsiya xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlari va qamrovi yanada kengaytiriladi;
- ko'rsatilayotgan xizmatlar sifati oshiriladi;
- xalqaro ahamiyatga ega magistral avtomobil va temir yo'llari bo'ylab yuqori tezlikdagi mobil internet bilan to'liq qamrab olinadi;
- Toshkent shahri va viloyatlar markazlarida beshinchi avlod 5G standartidagi baza stantsiyalari o'rnatishga;
- ma'lumotlar uzatish va magistral transport tarmoqlarining o'tkazuvchanlik qobiliyati yanada kengayishiga erishiladi.

Alovida ta'kidlab o'tish joiz, davlat byudjetidan bu yo'naliishga mablag' ajratilmaydi, barchasi korxonalar daromadlari hisobidan qaytariladigan investitsiyalardir.

Tadbir

"International Ideathon Central Asia 2022" – talabalar uchun yaxshi imkoniyat

Joriy yilning 9-11 sentabr kunlari Toshkent shahridagi INHA universiteti va SAP hamkorligida talabalar uchun "International Ideathon Central Asia 2022" uch kunlik oflayn ideaton tashkil etildi.

Ideaton – g'oyalar raqobatini nazarda tutadi, ishtiroychilar berilgan mavzu bo'yicha ma'lum loyiha g'oyasini ishlab chiqishadi, so'ngra ularni hakamlar hay'atiga taqdim etib, fikr-mulohazalarga ega bo'lishadi.

Tadbir davomida ishtiroychilar StanfordDesignThinking usuli hamda SAP platformasi yechimlari bilan tanishadilar va bilimlarni amaliyotga tatbiq etadilar.

"Yirik kompaniyalarining rivojlanishi uchun ham yoshlar kerak, ammo ular endigina o'qishni bitirib, ishni boshlashganda teoretik bilimga ega bo'ladiolar xolos. Mutaxassis darajasiga erishish uchun esa yana bir-ikki yil sarflash kerak. Bizning maqsadimiz esa yoshlarni talabalik davridanoq bilimlarni amaliyotga tatbiq etish usullarini o'rgatish. Mavjud imkoniyatlardan foydalanim, g'oyalarini shakllantirish va biznes,

iqitsodiyotga joriy etishni o'rgatishdir", – deydi SAP Uzbekistan direktori Laziz Adamov.

Uch kun davom etgan tanlov natijalariga ko'ra g'olib jamoalar tanlab olinib, hakamlar hay'ati tonidan esdalik sovg'alar bilan taqdirlandilar.

Sizga g'oliblarni taqdim etamiz:

1-o'rinn – TOKS

IT-mutaxassislarini O'zbekistonga ko'chirish jarayonini qo'llab-quvvatlash platformasi, bu mamlakatda yangi hayotning tez integratsiyalashuvi va "boshlanishi" uchun to'liq va dolzarb ma'lumotlarni taqdim etadi.

2-o'rinn – Xoja TSHIU talabalarini

O't o'chiruvchi ilova. Loyiha menejerlari va guruh/dev-ye-takchilar uchun IT-mutaxassislarini o'rtaida charchoqni o'z

vaqtida aniqlash uchun panel. Tizimdag'i ish jurnallarini tahlil qilish, shuningdek, ish unumдорligining pasayishi va xodimlar o'rtaida yuqori stress haqidagi rahbariyatni o'z vaqtida xabardor qilish uchun so'rovlar mo'ljallangan.

3-o'rinn – Belarus davlat universiteti (Minsk), IUT va MGIMO (Moskva) IT Hack jamoasi IT-Park rezident kompaniyalariga tizim integratsiyasi loyihalarini uchun yuqori malakali mutaxassislarini vaqtincha ijaraga olish imkonini beruvchi ilova.

4-o'rinn, Plexanov nomidagi Rossiya iqitsodiyot universiteti (Moskva) va Nijniy Novgorod Oliy Iqtisodiyot maktabi jamoasi IT startaplarining akseleratsiya dasturlarida bosqichma-bosqich ishtiroy etish jarayonini qo'llab-quvvatlovchi platformasi bilan qatnashdilar.

“Elektron tijorat to‘g‘risida”gi Qonun senatorlar tomonidan ma’qullandi

«1

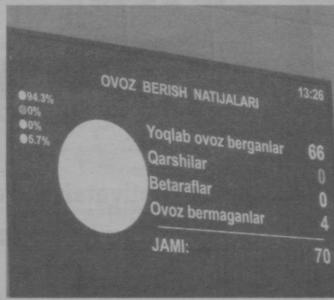
Qolaversa, jahon bo‘ylab koronavirusning keng tarqalishi dunyo aholisining elektron tijoratga bo‘lgan talabini yanada oshirdi. Natijada onlaysavdo qilish tizimi yil sayin o‘sib bormoqda. Birgina 2020 yilda elektron tijorat savdo hajmi Xitoyda 24,9 foizga, Janubiy Koreyada 25,9 foizga, AQShda 14 foizga va Singapurda 11,7 foizga oshgan. O‘zbekistonda esa elektron tijorat hajmi 80 foizga o‘sgan.

Majlisda qayd etilishicha, amaldagi qonunda sohaning rivojlanishi uchun yetarlicha shart-sharoitlar ko‘zda tutilmagan. Xususan, barcha elektron tijorat sub‘yektlari qamrab olinmagan, elektron tijoratga oid hujjatlarni almashish, to‘lov mexanizmlari va tovarlarni qaytarish masalalarini amaliyotda qo’llashda tushumovchiliklar yuzaga kelmoqda.

Yangi tahrirdagi “Elektron tijorat to‘g‘risida”gi Qonun “Raqamli

O‘zbekiston – 2030” strategiyasida belgilangan maqsadlar asosida ishlab chiqilgan bo‘lib, unda elektron shartnomalarni tuzishning aniq tartibi belgilanmoqda. Jumladan, elektron hujjatlarning yuridik kuchi, ofertaga qo‘yiladigan talablar, elektron hujjatlarni saqlash xususiyatlari, elektron bitimni amalga oshirish tartibi hamda elektron shartnomalarni tuzish shartlari huquqiy jihatdan mustahkamlab qo‘ymoqda.

Senatorlarning so‘zlariga ko‘ra, qonun analiyotda ko‘plab gulayliklarni yaratadi. Xususan, Qonun bilan elektron tijorat xaridorning shartlari to‘liq qondirilmaguncha axborot tizimida pul mablag‘larini ushlab turish imkoniyatini beruvchi pulni deponentlash tizimi (eskrov) joriy qilinmoqda. Yana bir muhim jihat, yuridik shaxslar bilan bir qatorda o‘zini o‘zi band qilgan shaxslarga elektron tijoratda ishtirok etish huquqi berilmoqda.

Senatorlar “Elektron tijorat to‘g‘risida”gi Qonun yaqin kejalakda shaffof va ochiq holda sotuvchilar va xardorlar o‘rtasida to‘g‘ridan-to‘g‘ri shartnomaviy munosabatlarni o‘rnatish, xalqaro standartlarga javob beradigan texnologik bozor infratuzilmasini yaratishga ko‘mak berishini ta’kidlab o‘tdilar.

Qonun senatorlar tomonidan ma’qullandi.

Samarqand sammiti

ShHT va raqamlashtirish: Inklyuziv iqtisodiy rivojlanish va investitsiya jozibadorligi garovi

So‘nggi o‘n yilliklarda ko‘plab davlatlar, jumladan, ShHTga a‘zo bo‘lgan yetakchi davlatlar – Xitoy, Hindiston, Rossiya, shuningdek, Markaziy Osiyo mamlakatlari hukumatlari iqtisodiy o‘sishni saqlab qolish va tezlashtirish bo‘yicha o‘zlarining raqamli strategiyalarini ishlab chiqdilar va ularning rivojlanish maqsad-vazifalariga uyg‘un ravishda doimiy optimallashtirmoqdalar.

Masalan, Markaziy Osiyo mintaqasining deyarli barcha davlatlari (Turkmanistondan tashqari) raqamlashtirishni rivojlanishish bo‘yicha o‘z dasturlarini qabul qilgan. Xususan, 2018-yilda Qozog‘iston “Raqamli Qozog‘iston” dasturini tasdiqladi, O‘zbekiston 2020-yilda “Raqamli O‘zbekiston-2030” strategiyasini, Tojikiston ham shu 2020-yilda Raqamli iqtisodiyotni rivojlanish kontsepsiyasini qabul qildi.

Bugungi kunda raqamlashtirishning rivojlanishi tuyfali butun dunyoda 4G, sun‘iy intellekt, aqli shaharlar kabi yangi texnologiyalar paydo bo‘ldi. Ular jahoning ilmiy-tehnik taraqqiyoti, ishlab chiqarish tuzilishiga va ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlariga kuchli ta’sir ko‘rsatmoqda.

Shanxay hamkorlik tashkilotining yetakchi davlatlaridan biri – Xitoyning raqamlashtirish va turli yangi texnologiyalarni kundalik hayotga joriy etish, ayniqsa, “xavfsiz shahar” platformasi (“aqli shahar”) va 5G tarmoqlarini yaratish borasidagi yutuqlari tashkilotga faol a‘zo mamlakatorda, jumladan, mintaqamiz davlatlarida raqamli iqtisodiyotni rivojlanishiga hissa qo‘shyapti. Xitoy bu sohada, ayniqsa, 5G texnologiyasini yo‘lga qo‘yishda asosiy mamlakatlardan biridir. Alibaba, Tencent va Huawei kabi texnologiya gigantlari endi “Silikon vodiysi”da global raqobatichilardir. Nisbatan qisqa vaqt ichida ushbu kompaniyalar tijorat va IT sohalarida gigantlarga aylandi, ularning xizmatlardan Sharq, Janubi-Sharqiy, Markaziy Osiyo va Rossiyada keng foydalanimoqda.

Masalan, bugungi kunda Huawei mintaqamizning uchta davlati – O‘zbekiston, Qozog‘iston

va Qirg‘izistonda IT-sohasida bozor yetakchisi hisoblanadi. Mavjud statistik ma‘lumotlarga ko‘ra, Qozog‘iston aholisining 60 foizdan ortig‘i Huawei uskunasiga asoslangan qurilmalar va xizmatlardan foydalanadi. Kompaniya Qozog‘iston Respublikasi uchun maxsus ishlab chiqilgan 300dan ortiq mahsulot va texnologiyalarni ichki bozorga yetkazib beradi.

Huawei O‘zbekiston hukumatini bilan birgalikda respublikaning kelajakdagi rivojlanishi uchun bir qator strategik muhim loyihalarni amalga oshirishni rejalashtirmoqda. Huawei va Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlanish vazirligi, UMS mobil operatori, Xalq ta‘limi vazirligi, Jurnalistikka va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti o‘rtasida memorandumlar imzolandi. Imzolangan hujjatlar doirasida respublika IT-infratuzilmasini modernizatsiya qilish, xavfsiz shahar loyihasini yaratish bo‘yicha loyihalarni amalga oshirishga oid qator kelishuvlarga erishildi.

Mutaxassislarlarning fikricha, Shanxay hamkorlik tashkiloti mamlakatlari transport infratuzilmasini rivojlanishda raqamlashtirish alohida o‘rin tutadi, buning natijasida transport xarajatlarini 30 foizga kamaytirish va transport yo‘nalishlarining o‘tkazish qobiliyatini 40 foizga oshirish mumkin. Multimodal transport-logistika markazlarini birlgilikda qurish, ShHTga a‘zo davlatlarning transport yo‘nalishlari bo‘ylab sanoat klasterlari tarmog‘ini shakllantirish hamkor davlatlarning iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirishga yordam beradi.

Shu bilan birga, jamiyat va davlatlar hayotini

jadal raqamlashtirish kiberxavfsizlik sohasida bir qator dolzarb muammolarni keltirib chiqarmoqda. Mutaxassislarning fikricha, 2021-yilda dunyoda kiberhujumlar soni 2020-yilga nisbatan 50 foizga oshgan. 2021-yilda dunyodagi eng ko‘p hujumga uchrangan tarmoqlar orasida ta‘lim va tadqiqot sektorini birinchi o‘rinni egalladi.

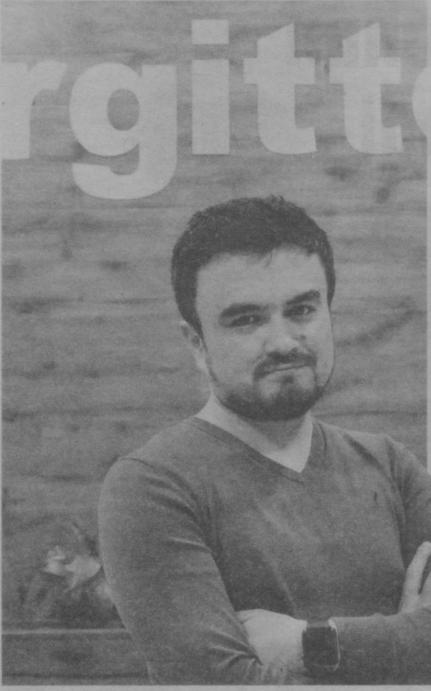
Shu boisdan ham 15 yil avval ShHT kun tartibiga kiritilgan xalqaro axborot xavfsizligi mavzusi bugungi kunda raqamlashtirish sharoitida ham dolzarbigacha qolmoqda. O‘tgan yillardan davomida ShHTga a‘zo davlatlarning axborot makonida mas‘uliyati xulq-atvori bo‘yicha universal qoidalarni ishlab chiqish, AKTdan noqonuniy maqsadlarda foydalanishning oldini olish bo‘yicha xalqaro sa‘y-harakatlarga rahbarlik qilish imkonini beruvchi yagona yondashuv shakllandi. 2021-yilda Dushanbedagi yubiley sammiti yakunlari bo‘yicha 3ota hujjat, jumladan, O‘zbekiston va Rossiya tashabbusi bilan ishlab chiqilgan 2022–2023-yillarga mo‘ljallangan xalqaro axborot xavfsizligini ta‘minlash bo‘yicha ShHT mamlakatlari o‘rtasidagi hamkorlik rejasini imzolandi.

Bugungi kunda raqamlashtirish ShHTga a‘zo davlatlarning inklyuziv iqtisodiy rivojlanishi va investitsiya jozibadorligini oshirishning garovidir. Shu nuqtai nazardan qaraganda, Samarqand sammitida Tashkilotga a‘zo davlatlarning 2023–2027 yillarga mo‘ljallangan uzoq muddatli yaxshi qo‘shinchilik, do‘stlik va hamkorlik to‘g‘risidagi shartnomani amalga oshirish bo‘yicha Kompleks dasturning qabul qilinishi shubhasiz. Tadbir ShHTga a‘zo davlatlar o‘rtasidagi ko‘p qirrali sheriklik darajasini, jumladan, raqamlashtirish sohasini yuksaltirishga o‘z hisssasini qo‘shadi.

**Muzaffar JALOLOV,
Toshkentdagli INHA universiteti rektori**

Avval "Girgitton", endi "Rasta" – navbat xorijga!

"IT-Motivatsiya" ko'rsatuvining bugungi mehmoni IT tadbirkor, EDU o'quv markazi va "Girgitton" loyihalari asoschisi Xurshid Maroziqov.

- Assalomu alaykum. Studiyamizda xush ko'rdir. Avvalo, sizga an'anaviy savolimiz, ya'ni soha ga qanday kirib kelganizingidan emas, balki loyihangiz nega aynan "Girgitton" deb nomlanganligiga e'tibor qaratmoqchi edim. Odatta, ofitsiantlarga qarata girgitton, deya murojaat qilinadi...

- O'sha paytda "Girgitton" nomini ovqat yetkazib beruvchi platforma sifatida tanlaganmiz. Ovqat yetkazib berish odatda ofitsiantlarning ishi bo'lganligi uchun, qolaversa, bu xizmatni vodiya yo'liga qo'yanligimiz uchun ham ko'proq chapani uslubda nomlashni ma'qil ko'rganmiz.

- Nega endi nomini "Rasta" ga o'zgartirdingiz?

- "Rasta" ga o'zgarishining asosiy sababi bizning rejalarimiz o'zgara boshladi. Ya'ni, keyinchalik nafaqat ovqat yetkazib berish, balki boshqa xizmatlarni ham yo'liga qo'yib, katta savdo rastasiga aylanmoqchimiz. Qolaversa, kelajakda boshqa davlatlarda ham faoliyatimizni olib borsak, girgitton so'zi biroz aytishga noqaylik tug'dirishi mumkin.

- "Rasta" taom yetkazib berish xizmatining Express 24dan farqi va afzalliklari nimada?

- Menimcha, Express 24dan farqi va afzalliklari haqida foydalananuvchilarimiz fikr bildirishsa to'g'riroq bo'la-di.

- Qachondan bu faoliyatni boshlagansiz?

- Vodiya Express 24dan avval boshfaganimiz, ya'ni 4 yil bo'ldi faoliyatimizni olib borayotganimizga. Toshkentda esa yaqinda yo'liga qo'ydi.

- Bu xizmat tadbirkorga qancha foyda olib keladi?

- Bilasizmi, bu biznesdan restoran sifatida tanlaganmiz. Ovqat yetkazib berish, ammalik idish ishlab chiqaruvchilar ham yaxshi foyda ko'rishadi, ammalik men bu ilovani tashkil qilgan tadbirkor sifatida umuman foyda ko'rmayapman faqat pul sarflayapman. Amma 3-5 yil davomida foydaga kirmslik startaplar uchun odatiy holat.

- O'zbekiston hududida va xorijda qaysi kompaniyalarini yoki kimiqlarni o'zingizga raqobatchi deb hisoblaysiz?

- Raqobatchi emas, havaskori de-sangiz to'g'iroq bo'ladi. Masalan, ovqat yetkazib berish yo'nalihsida Amerikadagi gigantlardan biri DoorDash, Delivery Club kompaniyalariga o'xshashga harakat qilamiz.

- IT tadbirkor uchun sayohat qilish qanchalik muhim?

- U xoh tadbirkor bo'lsin, xoh boshqa kasb egasi har bir kishi

uchun sayohat qilish juda muhim ahamiyatga ega. Shaxsan menga rejalashtirilmagan sayohatlar juda yodagi, nafaqat borgan shahrimi, balki o'zimni ham qaytadan kashf qilaman. Bundan tashqari, biznes uchun to'g'ri qaror qabul qilishga ham yordam beradi.

- Ingliz tilini 1 oyda o o'rganish cho'pchak, deb hisoblaydigan Xurshid Maroziqovning Vodiya EDU o'quv markazi ham bor. Shaxsan o'zingiz ingliz tilini qayerda qancha muddatda o'rganganansiz?

- Maktabda o'qib yurgan kezlarim boshlang'ich sinfdayoq ota-onam repetitoriga berishgan. Keyinchalik Qo'qondagi kutubxonada ingliz tili kitoblarini o'qish orqali mustaqil o'rganganman.

- Odatta ingliz tilidan o'rta darajaga erishish uchun xorijda 6 oy talab qilinadi. Xo'sh, sizningcha, O'zbekiston sharoitida qancha vaqt talab qilinadi?

- Chet elda shu tilda muloqot qilinadigan muhitda 6 oyda o'rganilsa, o'zingiz o'layvering haftada 2-3 martagina ikki soatdan shug'ullanib qanday qilib qisqa fursatda mukammal o'rganish mumkin? Bunday sharoitda natijani faqat o'quv markaziga yuklamsalik kerak. Olylik kurslarini yakunlagach ham o'quvchi ingliz tilidagi kitoblarini o'qish, filmlar tomosha qilish orqali o'z bilimlarini mustahkamlashi kerak. Menimcha o dan boshlab muloqot darajasigacha yetish uchun o'rtacha 2 yil vaqt kerak bo'ladi.

- Aynan sizning o'quv markazining qancha muddat va'da qiladi taxminan? O'quvchilaringiz necha oyda natijaga erishgan?

- Biz "yomon" ma'noda mashhuriz Qo'qon shahrida. Chunki biz ingliz tilini juda ham cho'zib o'rgatamiz. Bu, albatta, o'quvchilarining pulini olish uchun emas, aksincha, ularga mukammal ta'lim berish uchun. Buning uchun esa o'rtacha ikki yil vaqt ketadi.

- Darslar onlayn tarzda bo'lib o'tadi?

- Yo'q, darslar an'anaviy tarzda olib boriladi.

- Siz uchun qay biri afzal va samaraliroq: onlayn yoki an'anaviy ta'lim?

- An'anaviy darslarda o'quvchilar tushunmagan narsalarini o'sha vaqtning o'zida o'qituvchidan so'ray olishdan tashqari, sheriklarining xatolarini ko'rib, to'g'ri xulosa qilish orqali darslarni yaxshiroq o'zlashtiradilar.

- Ayol kishilarning IT sohasida faoliyat yuritishiga qanday qaraysiz?

- Judayam yaxshi qarayman. Nafaqat bu sohadan, umuman olganda, biz ayollarни ishlashiga qarshilik qilib qanchadan-qancha ishchi kuchini yo'qotyapmiz. Aslida esa ayollarimiz bo'qroq ilm olishlari, o'z ustida ishslashlari uchun sharoit yaratib berishimiz kerak. To'g'ri, shunday sohalar bor, u yerda ayollarning ishslashi unchalik to'g'ri bo'lmaydi, biroq IT ayollar uchun, ayniqsa, turmush o'rtog'i ishslashiga qarshilik qiluvchi xotin-qizlarimiz uydan chiqmasdan ham pul topishlari uchun niyoyatda quay kasb hisoblanadi.

E'zoza TURG'UNOVA suhbatlashdi

Tadbir

Microsoft, Apple kompaniyalarining ta'limi va imtihonlari endi O'zbekistonda

Endi Microsoft, Apple, Adobe, Autodesk va shu kabi mashhur brendlarning rasmiy ta'limga ega bo'lish, imtihonlardan o'tish va "Certiport" tashkiloti orqali sertifikatlarga ega bo'lish mumkin

Shu munosabat bilan, 8 sentabr kuni Certiport AQSh kompaniyasining O'zbekistondagi rasmiy hamkorı Certiport InfoTech MChJ tashkilotining ochilish marosimi bo'lib o'tdi.

Bu kabi rasmiy ta'lim va sertifikatlar IT sohasiga qiziquvchi yoshlar uchun nima beradi?

Talabaning ingliz tilini bilish darajasi IELTS baliga bog'liq bo'lganidek, IT mutaxassislarining bilim ko'nikmalari aynan shu kabi rasmiy ta'limga bog'liqdir.

"Rasmiy ta'lim va sertifikatga ega bo'lgan mutaxassislar ish topishda va daromad masalasida qiyinchilikka uchramaydilar. Aytaylik IT sohasini o'rgangan talaba ishga joylashayotganda, uni bir qancha qiyinchiliklarni kutadi. Birinchidan, malakaga ega ekanligini isbotlashi kerak, ikkinchidan, boshlang'ich kamroq maoshga rozi bo'lishi lozim. Agar xalqaro kompaniyalarining rasmiy ta'limga ega bo'sa, talaba ish beruvchidan nafaqat ish so'rash balki oylik ish haqqi miqdorini talab qila oladi, chunki xalqaro

sertifikatga ega bo'lganlarga talab yugoridir", - deydi "Certiport" asoschilaridan biri Umidon Ishmuhammedov.

"Certiport" AQShda tashkil etilgan bo'lib, hozirda dunyoning 148 mamlakatida sertifikatlashtirish imtihonlarini ishlab chiqish, yetkazib berish va dasturlarni boshqarish xizmatlarini yetkazib beruvchi yetakchi tashkilot hisoblanadi. Sertifikat imtihonlari butun dunyo bo'ylab 26 tilda, 15 ooodan ortiq rasmiy test markazlarining keng tarmog'i orqali yetkazib beriladi va har yili millionlab imtihonlarni o'rta maktab va undan keyingi ta'lim, mehnat va korporativ texnologiya bozorlari orqali o'tkazib keladi.

Доверенность на управление авто теперь можно оформить на ЕПИГУ

Заработала онлайн-услуга оформления электронной доверенности на управление автомобилем, сообщает пресс-служба ЕПИГУ.

Услуга доступна для физлиц в разделе "Юстиция" и оказывается в автоматическом режиме. Для этого не требуется каких-либо дополнительных документов или нотариального заверения — пользователь должен только авторизоваться и подать запрос в Минюст.

После оплаты госпошлины пользователь получит цифровую доверенность с QR-кодом. Документ также будет доступен онлайн для сотрудников СБДД МВД, поэтому его не придётся предъявлять.

Сумма госпошлины за оформление доверенности определяется исходя из срока её действия:

- до 1 месяца — 30% от БРВ (90 000 сумов);
- до 6 месяцев — 150% от БРВ (450 тысяч сумов);
- до 3 лет — 3 размера БРВ (900 тысяч сумов).

Введение электронных доверенностей предусматривается постановлением Президента, изданным в июле. Тогда же было анонсировано разрешение самозанятым заниматься частным извозом с 1 сентября.

Учёные подготовили электрозаправку с питанием от солнечных панелей

НИИ возобновляемых источников энергии разработал станцию быстрой зарядки электромобилей, работающую от солнца. Об этом сообщили в Минэнерго.

Система включает в себя аккумуляторы для накопления энергии, генерируемой фотопанелями. Заряд поступает в электромобиль параллельно с энергией из местной электросети.

Электрозаправка может вырабатывать 32 000 кВт/ч электроэнергии ежегодно. По подсчётам создателей, этого хватит для зарядки 950 электромобилей.

При этом одна установка позволит экономить 11,2 тысячи кубометров природного газа и сократить атмосферные выбросы 19,8 тонн в год. Отмечается, что система разработана с учётом климатических условий Узбекистана.

Первый образец зарядной станции местной разработки был представлен Мининноваций в конце января. Он конвертирует переменный ток напряжением 380 В в постоянный на 200-1000 В.

Электротранспорт постепенно набирает популярность в Узбекистане. В первые семь месяцев было импортировано 1314 электромобилей — втрое больше, чем в том же периоде 2021 года.

В Ташкентской области появится медицинский "умный" город

В Ташкентской области планируется строительство медицинского "умного" города на 400га, который будет включать больницы разных профилей, детсады, университеты, торгово-развлекательные объекты.

Соответствующий меморандум подписал хоким области Зоир Мирзаев с консорциумом компаний во главе с Hanjin Engineering & Construction в ходе поездки в Южную Корею, пишет агентство "Дунё".

Кроме того, в регионе на 150га планируется строительство Nurafshon-Korea New City. Проект планируется завершить к 2026 году. Соответствующий меморандум подписали Корейско-узбекская

бизнес ассоциация и компания K-TDC Group.

В ходе визита также был достигнут ряд других договоренностей. Среди них:

- с провинцией Кёнсанбук-до — о сотрудничестве между вузами двух регионов, а также расширении обмена молодыми кадрами;
- с Корейским исследовательским институтом атомной энергии и компанией Hyundai Engineering & Construction в области исследований и разработок для малого модульного реактора;
- с компанией K-TDC Group и Корейской ассоциацией пожарной безопасности — о передаче на безвозмездной основе Ташкентской области специальной техники и оборудования для борьбы с пожарами.

IT-ПРАВО. ЧТО ВХОДИТ В УНИВЕРСАЛЬНЫЕ ПОЧТОВЫЕ УСЛУГИ?

Вопрос: что входит в универсальные почтовые услуги?

Ответ: об этом говорится в статье 12 Закона Республики Узбекистан "О почтовой связи" в новой редакции.

Универсальными почтовыми услугами являются услуги по предоставлению на постоянной основе определенного перечня почтовых услуг на территории Республики Узбекистан для всех пользователей по установленным тарифам и требованиям к их качеству.

ГЛАВНАЯ СТРАНИЦА "ЯНДЕКСА" ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА СТАЛА БОЛЕЕ МИНИМАЛИСТИЧНОЙ

Крупнейший российский поисковик отдал бывшей Mail.ru свой новостной агрегатор, ранее известный как "Яндекс.Новости", а также сервис блогов "Дзен". Сервисы будут располагаться по новому адресу — dzen.ru.

Главная страница "Яндекс" в Узбекистане — yandex.uz — уже сменила дизайн на минималистичный. Именно так выглядят тестовая главная для пользователей из России.

При этом на российской главной поисковика "Новости" и "Дзен" пока доступны, а сама она ещё открывается по ссылке yandex.ru. В компании подчеркнули, что изменения после сделки будут проявляться для пользователей постепенно.

"Яндекс" официально анонсировал обмен активами с VK Group в августе. Тогда стало известно, что поисковик переведёт главную страницу на адрес ya.ru.

БИЛЛА ГЕЙТСА НАЗВАЛИ САМЫМ ВЛИЯТЕЛЬНЫМ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕМ

Согласно новому опросу, в котором поучаствовали 2000 американцев, Билл Гейтс, Джек Безос и Стив Джобс входят в тройку самых влиятельных современных предпринимателей.

На просьбу выбрать, кто из списка 40 предпринимателей оказал наибольшее положительное влияние на общество за последние 50 лет, респонденты назвали основателей Microsoft, Amazon и Apple, а также основателя SpaceX Илона Маска и Марка Цукерберга, главу Meta.

Респонденты по всему миру также согласились с тем, что для того, чтобы стать успешным предпринимателем, необходимы определённые черты характера (19%), "одна отличная идея" (15%) и упорный труд (14%).

ИИ НАУЧИЛСЯ ВОССОЗДАВАТЬ ЗАПАХИ ПО "ВПЕЧАТЛЕНИЮ"

Японские ученые научили ИИ воссоздавать запахи на молекулярном уровне с помощью масс-спектра смеси различных ароматов. Причем, не на основе каких-то объективных данных (например, физико-химических характеристик), а по "впечатлению от запаха".

Это даже не создание нейронкой картины по словесному описанию. А скорее поиск в интернете песни, когда не знаешь ни название, ни автора, да еще и не помнишь ни единой строчки.

С запахами же не обошлось без хитрости. Модель предсказывает аромат "по впечатлению", опираясь на другую модель, которую ранее обучали эти впечатления, вдохновившись разными запахами, каталогизировать (получилась база данных "ароматических впечатлений"). Это как если перевести в гугл-транслятор с китайского на русский, а затем снова на китайский.

Разработчики заверяют, что все отлично работает, поэтому косметологическая, пищевая, медицинская и другие сферы вступают в пору, когда искомый запах легко можно будет синтезировать. Например, яблочный аромат — это комбо из "фруктовый" и "сладкий". А сочетание "знойного", "терпкого" и "ненавязчиво волнующего" будет воссоздать уже посложнее, но все же можно.

WHATSAPPDA YANGI FUNKSIYA

WhatsApp ba'zi foydalanuvchilarga onlayn holatni yashirish imkonini beruvchi funksiya bilan yangiladi.

WABetaInfo resursiga ko'ra, bu funksiya Android uchun messenjerning beta-versiyasida paydo bo'lgan: foydalanuvchi kontaktlar orasidan onlayn holatni ko'ra oladiganlarni tanlab, dasturdan yashirin rejimda foydalanishlari mumkin. iOS uchun WhatsApp versiyasida bu yangilik halni amalga oshirilmagan.

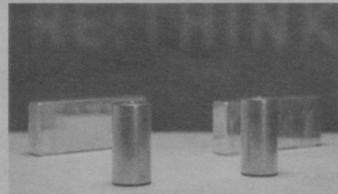
Avgust oyida Mark Zuckerberg WhatsApp'ga uchta yangi funksiya qo'shilishiň e'lon qilgan edi: "sukut" holatida guruh suhabatlarini tark etish, skrinshotlarni bloklash va "onlayn" holatni yashirish.

INNOVATSION BATAREYA ELEKTROMOBILNI ARZON QILADI

BMW kompaniyasi akkumulyatorlarning yangi avlodini taqdim etdi. 2025-yildan e'tibor ular nemis elektromobillariga

o'mratiladi. U Tesla batareyalari kabi diametri 46 millimetrlardan bo'ldi. Lekin batareya turli sinif va hajmdagi avtomobilarga mos keladi.

Nafaqat hajm, balki tarkib jihatdan ham o'zgarish bor: unda nikel va kreminiy kop'roq, kobalt kamroq ishlataligan. Bu esa zichlikni 20 foizga oshiradi.

Akkumulyatorlar hozirgilaridan 50 foizga arzon bo'lishi kutilmoqda. Demak, elektromobillar ham arzonlashadi. Shuningdek, mashinaning quvvatlanish vaqtiga 30 foizga qisqaradi.

QURILMA KORONAVIRUSDAN TIKLANISHDA YORDAM BERADI

Rossiyalik olimlar miya zararlanishi bilan bog'liq koronavirus oqibatlarini bar-taraf etuvchi maxsus dastur va qurilma yaratdilar. Undagi neyrogarnitura sabab psixika qayta tiklanadi.

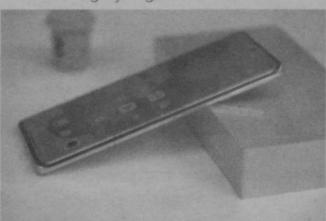
Qurilma boshga taqib olinadi va bosh miyaning elektrik faolligini kuzatib boradi. Reabilitatsiya kurs yarim soatdan 20ta mash'ulotni o'z ichiga oladi.

Qurilma 24 nafr ko'ngilliida sinab ko'rildi. Ularning aytishlaricha, shundan so'ng ularning uyqlari yaxshilandi, kayfiyatlar ko'tarildi, asablari tinchlandi. Ixtiro mualiflari yil oxirigacha yana texnik sinovlarni amalga oshiradi.

XIAOMIDAN INGICHKA VA YENGIL SMARTFON

Ma'lum bo'lishicha, Xiaomi sentabr oyi oxirigacha Xiaomi Civi 2ni chiqarishi va smartfonni yangi Qualcomm Snapdragon 7 Gen 1 bitta chipli tizimi bilan jihozlashi kerak.

Xiaomiui.net ma'lumotlariiga ko'ra, Ziyi kod nomiga ega Xiaomi Civi 2 smartfoni allaqachon MIUI dasturiy kodida paydo bo'lgan. Qurilma allaqachon chiqarishga tayyor, u dastlab Android 12 asosidagi MIUI 13 proshivkasini olishi, keyinroq Android 13ga yangilanishi kerak.

Xiaomi Civi 2 120 Gs yangilanish tezligiga ega 6,55 dyumli Full HD AMOLED displayga ega bo'ladi, u Dolby Vision yuqori dinamik diapazonini qo'llab-quvvatalaydi va display ostidagi barmoq izi skan-

eriga ega bo'ladi. Smartfon, shuningdek, uch kamerali va Xiaomi 67 Vt tez zaryadlash texnologiyasi bilan ta'minlangan.

Xiaomi Civi va Xiaomi Civi 1Sning o'ziga xos xususiyati rekord darajadagi yupqa va yengil korpusga egaligi.

MATANA — TEKNOLOGIYA DUNYOSINING OLTU USTUNI

Yaqin paytlargacha dunyodagi eng yirik besh texnologiya kompaniyasini ifodalovchi FAANG qisqartmasidan foydalanilardi – Facebook (hozirgi nomi Meta), Apple, Amazon, Netflix va Google. Yangi hisobot FAANG endi dolzarbligini yo'qotganini ko'satmoqda, deb yozdi Gizmochina.

Ayni paytda oltita kompaniya jahondagi eng muhim texnologiya gigantlari sanaladi. Bular – Microsoft, Amazon, Tesla, Apple, Nvidia va Alphabet (Google ona kompaniyasi). Qisqartmasi – MATANA.

Facebook va Netflix ro'yxatdan chiqib ketdi, sababi, juda qat'iy raqobatduch kelishyapti, ya'ni o'z sohalarda yaqqol yetakchi emas, qolaversa, foydalanuvchilar va nazorat organlari bilan ham ishlari besh deb bo'lmaydi.

Xalqaro hayot

TURKIYADA NATOning HARBIY-DENGIZ O'QUVLARI BOSHLANDI

Turkiyada NATOna a'zo 15 mamlakat harbiylari ishtirokida harbiy-dengiz o'quvlari boshlandi. Bu haqda Milliyet xabar berdi.

Nashr ma'lumotiga ko'ra, O'rta yer va Egey denizlari 11-sentabr kuni start olgan Dynamic Mariner – Mavi Balina – Nusret 2022 keng ko'lamlari manyovlari 22-sentabrgacha davom etadi.

2023-yilning 1-yanvaridan NATO Tezkor javob berish kuchlariga qo'mondonlik Londondon Anqara o'tadi.

Galdagi dengiz o'quvlari Turkiyadan "Sanjakta" desant amfibiy-kemasi hamda yengil aviatashuvchi vazifasini ham bajara oluvchi "Anadol" universal desant kemasi qatnashmoqda. Har ikki kema Turkiyada qurilgan.

HINDISTONDA TUG'ILISHNI CHEKLASH MASALASI KUN TARTIBIGA CHIQDI

Hindistonda demografik muammoni hal etishi uchun yaqin 50 yilda aholi sonini nazorat qilish siyosati yuritilishi shart. The Economic Times yozishicha, Rastriya Svayamsevak Sangh (RSS) o'ta o'ng milliy partiysi kotibi Manmohan Vayda shunday bayonet berdi.

Partiyaning bosh kotibi Moxan Bxavgata ham o'tgan yili Vijay Dashami festivalida shu masalani ko'targandi. "Mamlakat rivojini qayta ko'rib chiqaytqanda, ko'pchilikni tashvishga soladigan birinchi tagdagi qiyinchilik paydo bo'ladi. Aholi sonining tez o'sishi yaqin kelajakda ko'plab muammolarni tug'dirishi mumkin", – degandi Bxavgata.

2022-yilning iyulida e'lon qilingan World Population Prospects 2022 (Dunyo aholisining istiqbollari) hisobida BMTning demografik baholashlari va proqnozlari keltirilgandi. Unda 2023-yilda Hindiston aholisining soni bo'yicha Xitoydan o'zib ketishi aytildi. Hozir Xitoy aholisi – 1,426 mlrd, Hindiston aholisi – 1,412 mlrd.

QOZOG'ISTON POYTAXTI NOMINI OSTONAGA QAYTARISH MASALASI JIDDYLASHMOQDA

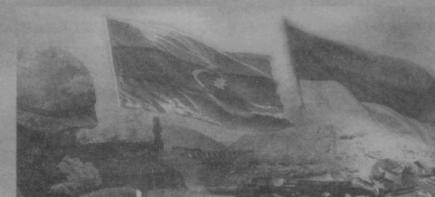
Qozog'iston poytaxtiiga Ostona nomi qaytishi mumkin. Bu haqda Qozog'iston Respublikasi presidentining matbuot kotibi Ruslan Jeldibay ma'lum qildi, deb yozadi Zakon.kz.

Prezidentga bu tashabbus haqida deputatlar

ma'lumot bergen, ular o'z navbatida aholi bilan uchrashuvlar chog'iда qayta-qayta bildirilgan takliflar, shuningdek, referendum davomida fuqarolarning ko'plab murojaatlariiga tayandi, deydi Jeldibay.

Parlament a'zolarining taklifi Konstitutsiyaviy qonun loyihasiga prezident To'qayevning roziligi bilan kiritilgan.

OZARBAYJON VA ARMANISTON OR'TASIDA YANA QUROLI TO'QNASHUV YUZAGA KELDI

13-sentabrga o'tar kechasi Armaniston va Ozarbayjon chegarasida qurolli mojaroy yuz berdi.

Armaniston Mudofaa vazirligiga Ozarbayjon Qurolli kuchlarini chegaradagi arman aholi punktlarini o'qqa tutishda, o'z navbatida, Ozarbayjon hukumatiga Yerevanni chegaranining Dashkesan, Kalbajar va Lochn yo'nalishlaridagi "keng ko'lamlı diversiya"da aybladi.

Ozarbayjon Mudofaa vazirligiga ma'lumotlariiga ko'ra, arman tomoni shaxsiy tarkib va harbiy texnika bo'yicha talafot ko'rgan. Yerevan tomoni yo'qotishlar bo'ligini tasdiqlagan.

Qayd ettillishicha, Armaniston Xavfsizlik kengashi Ozarbayjon bilan chegaradagi vaziyat keskinlashgani munosabati bilan Rossiyan yordam so'rab murojaat qilishga qaror qilgan. Bundan tashqari, rasmii Yerevan Kollektiv xavfsizlik shartnomasi tashkiloti va Birlashgan Millatlar Tashkilotiga ham murojaat qilmoqchi.

ULARGA HAVAS QILSANGIZ ARZIYDI

yoxud donishmandlik fasli hikmatlari

Kechagina "O'zbektelekom" AK Farg'ona filiali boshlang'ich kasaba uyushmasi tashabbusiga – telekomchilarining maroqli dam olayotganlari, muqaddas qadamjolar ziyorati va hamkasblar bilan diydorlashuvining guvohi bo'lqandim. Insonning ko'nglini olish, hurmatini joyiga qo'yish, siz bizga keraksiz, qadrinig baland, deyish uchun ko'p narsa kerak emas va unda qanchalar ulkan hikmat yashirinligini his etgandim.

Bugun "O'zbekiston pochtasi" AJ Farg'ona filiali kasaba uyushmasi qo'mitasining tashabbusiga guvoh bo'ldim. Xayrl ishlarda bir-birlaridan o'zayotgan telekomchilar pochtachilarga tasanno. Mana, nigohlaridan nur yog'ilib turgan faxriyalar davrsasi. Men yetib borganimda ular suhbatli soha rivoji mavzusi ekan: Biz qanday davrda ishladiq yoshsizlarni qanday davrda ishlashyapti. Farq yer bilan osmoncha... Suhbatlari shu joyda ildi. Salom-alikdan song, gazetamizni bir ko'raylib, dedi otaxonlardan biri qo'limdagi "Xabar"ga ishora qilib. Uzatdim. Nuroni chehralarda o'zgacha jonlanish paydo bo'ldi. Qolma-qol bo'lib ketgan gazetaga qarab, kattalar orasida gazeta taftini tuyganlar, ilmu hunarga, yangiliklarga, bilingma tashnalar ko'pligidan quvondim. Qarangki, roparamadigilar, pensiyaga chiqdim. Bo'ldi, men endi qaridim, deb taqdiga tan bergan insonlar emas, balki hozir ishga olsangiz, bema'l ishlab keta-digandek, masrusru mammun sog'lon aql egalari – sobiq aloqachilar edi!

– Juda xursand ko'rinasizlar, – deyman ularni gapga solish uchun. – Biron

suyunchli xabar borni? Uzr. Suhbatlaringizni bo'lib qo'ydim.

Otaxonlar jum qolishdi. Ular tavoze yuzasidan bu savolga bolalik chog'laridan otasi yoniga kirib, pochtalonlik qilgan Rasul aka Qambarov javob berishini kutishdi. Bu inson davradigilarning barchasi uchun ham ustozday gap. Rahbarlik lavozimlari ko'p yillar mehnat qilgan. Pochtaning ravnaq topishiga katta hissa qo'shganlardan biri. "Xabar" gazetasini tahririyati e'on qilgan tanlova "Azizlik maqomiga yetkazgan kasbim" maqolasi uchun g'oliblikka erishgan va mobil smartfon va Faxriy yorliq bilan taqdirlangan el ardog'iadiq oqsoqol. Otaxon asta so'z boshladi:

– To'g'ri aytdingiz. Chindan ham beni-hoya xursandim. Bu diydorlashuv xur-sandchiligi. Mana, bir yil bo'lay deb goldi Murodiljon Mahmudovga katta rahmat! Uning tashabbusi va yordami bilan sobiq hamkasblar har oyda uchrashib turibmiz. Qirq-ellik choqligi yig'ilamiz. Shiri suhbatlardan charchoqlar chiqib ketadi, keksalik unutiladi. Negaki, kuchga to'lgan yoshlik damlarimizni boshdan

kechiramiz. Kulishamiz. Dardlashamiz. Bu shunchaki hangomalashuv emas, bu o'zaro manfaatlil suhbatlar. Hali hanuz bir-birimizdan nimadir o'rganamiz, o'rgatamiz. Qanday yashasak, umrimizni cho'zish mumkin. Yorqin aql va xotirani qanday yo'llar bilan saqlab qolsa bo'ladi va hokazo mavzular atrofidiagi bilganlarimizni o'rtaqa tashlaysim. To'g'ri ovqatlanish, sog'lim turmush tarzi ham barchamiza qiziqarli. Sohamizdag'i o'zgarishlardan yangiliklardan xabarlashamiz, fikrashamiz. Har gal uchrashuvdan yasharib, yangilanib, bardamlashib uya qaytamy...

Darhaqiqat, fikrashuv, tafakkur uchun imkon yaratish eng fazilatli amallardan. Buning uchun vaqt kerak, mablag' kerak. Kimdir nevaralar, ehtimolki, chevaralar tarbiyasi bilan mashhg'ul. Kimdir yoshlikda to'plagan

kitoblari mutolaasiga boshi bilan sho'ng'ib ketgan. Zero, odamzodga beshikdan to qabrgacha ilm izlash farz qilingan. Ayrim faxriyalar kelajak avlod uchun ekkan ko'chatlari bo'y cho'zib borayotganidan, boshqasi esa nevaralariga ajoyib kitoblar sovg'a qilganidan baxtil! Zotan, donishmand bobolaru buvilar baxtli bolalarni voyaga yetkazdi. Xullas, azizlar, 60 yoshdan keyin ham hayot bor. Bu donishmandlik fasli va u bilgan odamga hikmatlari hidoyatlarga to'la! Har bir inson iqtidoru imkoniyatlar bilan tug'iladi. Butun sir ana shu Xudo bergen ne'matlarni ishga sola bilishda. Bunda sodiq do'stlar muloqoti huddi suvdiek, havodek totli.

Hafiza SALYHOVA,
"Xabar"ning
Farg'ona viloyatidagi muxbiri

Sayyor qabul

"Chinor" MFYda navbatdagi sayyor qabul

Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyevning haqli ravishda "Xalq davlat idoralariga emas, davlat idoralari xalqimizga xizmat qilishi kerak" deya ilgari surgan g'oyasi asosida bugungi kunda barcha davlat idoralari qayta ko'rib chiqib, xalqning og'irini yengil qilish harakatida. Bu borada axborot texnologiyalari sohasida ham ish to'g'ri tashkil qilinib, o'zlarining munosib hissasini qo'shib kelmoqdar.

Bugungi kunda Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligining Toshkent shahar hududi boshqarmasi vazirlik tizimidagi korxona, tashkilotlar bilan birgalikda mahallalarda sayyor qabullar o'tkazib, aholini qynab kelayotgan sohaga taaliquqli muammolar yechimini topish, bartaraf qilishdek o'z funksional vazifalarini sidqildan bajarib kelmoqda.

Jumladan, o'tgan yetti oylik faoliyatimiz davomida Toshkent shahar hududi boshqarmasiga 271tadan ortiq murojaatlar kelib tushgan bo'lib, 155ga yaqin murojaatlar ijobji qanoatlantirilishiga erishildi hamda 116ga yaqin murojaatlarga huquqiy tush-untrishlar berildi.

Yaqinda Yashnobod tumani-nidagi "Chinor" mahallasida

o'tkazilgan sayyor qabulda ham mahallada mobil aloqa qamrovini yaxshilash, sifatlari internet xizmatlarini joriy etish, pochta xizmatlari, telekomunikatsiya infratuzilmasini rivojlantirish, ularning aloqa sohasidagi qiynatoygan muammolariga yechim to'pish masalalari ko'rib chiqildi.

Sayyor qabulda aholidan asosan yuqori tezlikdagi internet xizmatlarini joriy etish, mobil aloqa xizmatlar sifatini yanada yaxshilash kabi murojaatlar bo'ldi. Murojaatlar bo'yicha kerakli tushuntirishlar berilib, Toshkent shahrida faoliyat olib borayotgan aloqa korxona va tashkilotlar rahbarlari hamda mobil aloqa kompaniyalariga tegishli topsirqlar berildi.

Aholiga malumot sifatida, jismoniy va yuridik shax-

slarning murojaatlarini qabul qilish bo'yicha tashkil etilgan 1144 va 1199 qisqa raqamli ishonch telefonlari mayjudligi va kechayu kunduz aholi murojaatlarini qabul qilish imkoniyati yaratilganligi ayтиб o'tildi.

Yig'ilish yakunida fuqarolarning talab va taklif, istaklari yuzasidan korxona va tashkilotlar tomonidan ko'rsatilayotgan aloqa xizmatlari ish sifatini yanada oshirish, buning uchun aholi bilan uchrashuvlarni tez-tez tashkil qilgan holda ular muammolarini joyida hal etish bo'yicha ko'rsatmalar berildi.

X.FAYZULLAYEV,
AKT vazirligining
Toshkent shahar hududiy
boshqarmasi boshlig'i
o'rningbosari

Forum

Frilanserlik – bu kelajak kasbi

Yoshlar va xotin-qizlar bandligini oshirish hamda ularga qo'shimcha daromad manbaalarini topishga ko'maklashish maqsadida 13 sentabr kuni Toshkent davlat yuridik universitetida Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi huzuridagi "Raqamli iqtisodiyot tаддиқотлари markazi" daylat muassasasi tomonidan tashkil etilgan "Frilanserlik – bu kelajak kasbi" mavzusida forum bo'lib otdi.

Ushbu forumda dunyo miqyosidagi Upwork va TopTal kabi frilans platformalarda faoliyat yurituvchi dasturchilar o'z ma'ruzalari bilan ishtirot edilar.

Bundan tashqari, ular tomonidan xorijiy platformalarda ishlab daromad topish bo'yicha talabalar uchun keng qamrovli mahorat darslari tashkillashtirildi.

Forumning yakuniy qismida esa yoshlarni qo'llab-quvvatlash maqsadida Toshkent davlat yuridik universiteti bilan hamkorlikda o'yin tashkil etilib, omadli ishtirotchilarga sovg'alari ularashildi.

O'tganlarning oxirati obod bo'lsin

"O'zbektelekom" AK Qoraqalpog'iston Respublikasi filiali jamoasi Nukus shahar telekommunikatsiyalar bog'lamasi kabel payvandlovchisi

Kobeysin NURJANOVning

vafoti munosabati bilan marhumning yaqinlari va oila a'zolariga chuqur hamdardlik bildiradi.

YouTubega nima bo'ldi,

YouTube platformasi video boshlanishidan oldin beshta reklama roliklarini namoyish qila boshladi, deya xabar beradi foydaluvchilar Twitterda. Ayni paytda yangilik premium obunaga ega bo'lmagan kam sonli foydaluvchilarga taqdim etilgan.

Yangi chora joriy etilishidan oldin, video boshidagi reklama roliklarining standart soni ikkitadir. Bir qator foydaluvchilarning fikriga ko'ra, beshta reklama integratsiyasini o'tkazib yuborish mumkin emas.

YouTube jamoasining aytishicha, bu har biri olti soniyadan oshmaydigan reklamalar uzunligi bilan bog'liq. Agar norozi bo'lsangiz, xizmat vakillari platformadagi forma orqali sharh yuborishni taklif qilishi. Biroq, foydaluvchilarning shikoyatlari nimaga olib kelishi nomalumligicha qolmoqda.

Twitter shuningdek, o'tkazib yuborishning imkonini bo'lmagan beshta uzun rolikka duch kelganliklarini yozdi.

Ehtimol, YouTube xizmatidan bepul foydaluvchilarning ayrim toifalarida yangi reklama formatini sinovdan o'tkazmoqda. Foydaluvchilarning fikricha, YouTube shu tarzda tomoshabinlarni premium obunaga jaib etmoqchi.

Smartfondagi birgina tugma bilan firibgarni qanday aniqlash mumkin?

O'zini bank yoki xavfsizlik xizmati xodimi sifatida tanishtirgan yoki soxta kompaniyalar menejeri sifatida ko'rsatgan firibgarlar har qanday yo'l bilan jabrlanuvchining bank kartasi ma'lumotlarini olishga harakat qiladi. Ular karta bloklanganligi haqidagi hikoyalarni o'ylab topishadi va uning tafsilotlarini aniqlashtirishni taklif qilishadi.

Nima bo'lishidan qat'iy nazар, barcha holatlarda ular shoshilinch bosim o'tkazadir va qo'ng'iroq paytda jabrlanuvchini tezkor qaror qabul qilishga chaqirishadi. Usbu turdagiz firibgarlik — "Fishing" — deb nomlanadi.

Ideal holda, albatta, bunday qo'ng'iroqlarga umuman javob bermagan ma'qul. Ammo suhbata davomida tajovuzkorlarni aniqlashning yana bir ishonchli usuli bor. Buning uchun suhbata davomida faqat bitta tugmani boshishingiz kifoya — suhbatiy yozib olish tugmasi. Bugungi kunda bu funktsiya ko'pgina zamonaliv smartfonlarda mavjud.

Tugma, qoida tariqasida, to'g'ri dan-to'g'ri telefon ilovasining ekran menyusida joylashgan va istalgan vaqtida suhabat yozishni boshlash imkonini beradi.

Noma'lum raqamdan qo'ng'iroq bo'lsa, o'zini boshqa bank xodimi deb ko'rsatsa, smartfon

ekranidagi yozib olish tugmasini boshish kifoya. Ayni paytda suhbattosh ovozli yordamchidan suhabat yozib olinayotgani haqida bildirishnomani qabul qiladi.

Amaliyot shuni ko'rsatadi ki, firibgar bu holatda suhabtini iloji boricha tezroq tugatishga va go'shakni qo'yishga harakat qiladi. Haqiqiy bank xodimlari, ayniqsa, kartalarigiz bilan sodir bo'lgan voqealar haqida qo'ng'iroq qilganlar uchun qo'rqaqidan hech narsa yo'q va siz tomonidan bunday ehtiyoj choralar, aksincha, faqat xavfsizlik xizmatiga doimo hushyor ekanligingizni ko'rsatadi.

Xabar

MUASSIS:

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT TEKNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSİYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI

Bosh muharrir:

Abdug'ani ABDURAHMONOV

Gazeta O'zbekiston matbuot va axborot agentligi tomonidan 0016 raqami bilan 2013-yil 23-iyulda ro'yxatga olingan.

Tahir Hay'ati:
Sherzod SHERMATOV (Hay'at raisi), Nazirjon HASANOV,
Komuna IRISBEKOVA, Alisher FAYZULLAYEV,
Lutfullo TURSUNOV (Bosh muharrir o'rincbosari),
Usmonjon YO'LADOSHEV (Mas'ul kotib).

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariga qaytarilmaydi.
Muallifning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin.

Nashrimizdan ko'chirib bosilganda "Xabar" dan olinganligi ko'rsatilishi shart
Gazeta sahifalarini tayyorlashda internet materiallaridan ham foydalananildi.
Bahosi kelishilgan narxda.

Gazeta
haftaning
juma kuni
chiqadi

Gazeta "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop ettili.
Manzil: Toshkent shahri,
Buyuk Turon ko'chasi 41-uy.

I-959 sonli buyurtma.
Ofset usulida bosildi.
Qog'oz bichimi A-3, hajmi
2 bosma taboq. **Adadi:** 2989

MANZILIMIZ:

100000 Toshkent shahri,
Amir Temur 1-tor ko'chasi, 2-uy
(Mo'jal Oloy bozori).
Telefonlar: 71-234-18-59, 71-234-18-31.
Faks: 71-234-17-91. E-mail: info@xabar.uz

Obuna indeksi — 228.

Gazeta tahririyat kompyuter
bazasida terliba va sahifalandi.

Dizayner: Asliiddin BO'RUYEV.
Navbatchi: Solijon ZOIROV.

ISSN 2010-6424

Bosishga topshirildi — 17 °°
Bosishga topshirish vaqt — 24 °°